

ผลของโปรแกรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยสำหรับพ่อแม่ และผู้ปกครอง ตำบลขามป้อม อำเภอลำลูกเกด

จังหวัดอุบลราชธานี

สิริพันธุ์ ปัญญาพงศ์ พย.บ¹, กุลชญา ลอยหา ปร.ด.²,
สุภาพร ใจการณ ปร.ด.²

บทคัดย่อ

การพัฒนาเด็กปฐมวัยมีความสำคัญมากและต้องอย่างต่อเนื่อง พ่อแม่และผู้ปกครองต้องเป็นหลักในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก โปรแกรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยสำหรับพ่อแม่และผู้ปกครองจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการเด็กได้ การวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาเปรียบเทียบความรู้ ทักษะ และทักษะระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมก่อนใช้โปรแกรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย 2) เปรียบเทียบความรู้ ทักษะและการส่งเสริมพัฒนาการเด็กก่อนและหลังการใช้โปรแกรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของกลุ่มทดลอง 3) เปรียบเทียบความรู้ ทักษะและการส่งเสริมพัฒนาการเด็กหลังการใช้โปรแกรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง กลุ่มตัวอย่างคือพ่อแม่และผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย 72 คน ใช้การสุ่มอย่างง่าย แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามพ่อแม่ผู้ปกครอง เกี่ยวกับความรู้ในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก (IOC = .76, KR-20 = 0.96) ทักษะ (IOC = .91, α = 0.97) และทักษะในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (IOC = .93, α = 0.97) โปรแกรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (IOC = .60 – 1.00) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Pair t-test และ T-test แบบ Independent sample

¹โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลขามป้อม ตำบลขามป้อม อำเภอลำลูกเกด จังหวัดอุบลราชธานี

²คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

* Corresponding E-mail: Loyha2523@gmail.com

วันที่รับ (received) 23 เม.ย. 2563 วันที่แก้ไขเสร็จ (revised) 24 ส.ค. 2563 วันที่ตอบรับ (accepted) 24 ธ.ค. 2563

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความรู้ ทักษะ และทักษะเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ของพ่อแม่และผู้ปกครองเด็กปฐมวัยกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน 2) ระดับความรู้ ทักษะ และทักษะเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ของพ่อแม่และผู้ปกครองในกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ระดับความรู้ ทักษะ และทักษะเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ของพ่อแม่และกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงเด็ก สามารถนำโปรแกรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความรู้ให้กับผู้ปกครองให้สามารถส่งเสริมเด็กให้มีพัฒนาการดี มีความรู้ และทักษะที่ดีกับการเลี้ยงเด็กวัยปฐมวัย

คำสำคัญ : เด็กปฐมวัย, ผู้ปกครอง, โปรแกรมการส่งเสริมพัฒนาการ

The Effectiveness of an Early Childhood Development Program in Khampom Sub-District, Kemmarat, Ubon Ratchathani

Siripan Punyayong B.N.S.¹ , Kunchaya Loyha Ph.D.^{2*} ,

Supaporn Chaigarun Ph.D.²

Abstract

The development of early childhood is an essential and perpetual process that requires attention from parents. Early childhood development programs for parents and guardians are intended to support children's early growth processes. This research intended to 1) assess and compare the knowledge, attitudes, and skills possessed among members of an experimental group and control group before participating in the early childhood development program, 2) assess the knowledge, attitudes, and skills the control group gained after participating in the developmental program, and 3) assess the knowledge, attitudes, and skills gained among the members of the control group after participating in the development program and determining the differences between outcomes of the experimental and control groups. Conducted as quasi-experimental research, the participants included 72 parents and guardians of young children. The research tools were 5-point rating scale questionnaires on nurturing in early childhood related to knowledge (IOC = .76, KR-20 = 0.96), attitudes (IOC = .91, α = 0.97) and skills (IOC = .93, α = 0.97) and the early childhood development program (IOC = .60 – 1.00). Statistical analysis included percentages, averages, standard deviations, paired t-tests, and Independent t-tests. Results indicates 1) there was no significant difference in the knowledge, attitudes, and skills between the experimental and control groups before using the program, 2) there was a significant difference (0.01) in the level of knowledge, attitudes,

¹ Khampom Subdistrict Health Promotion Hospital, Khemmarat, Ubon Ratchathani

² Faculty of Public Health, Ubon Ratchathani Rajabhat University

* Corresponding E-mail: Loyha2523@gmail.com

and skills of the experimental group, and 3) there is a significant difference (0.01) between the two groups after using the program. The results are discussed and suggest that organizations related to early childhood care and development should engage parents and guardians to promote the use of early childhood development programs.

Keywords: early childhood, parents, program of early childhood development

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาคนุชย์อย่างมีประสิทธิภาพต้องเริ่มต้นช่วงปฐมวัย เพราะเป็นวัยที่มีพัฒนาการด้านสมองและการเรียนรู้เป็นไปอย่างรวดเร็ว วัยนี้เป็นโอกาสทองของการพัฒนาเด็ก สถิติพัฒนาการเด็กปฐมวัยขององค์การอนามัยโลก พบว่า เด็กที่มีพัฒนาการล่าช้า 15-20 %¹ ส่วนในไทยในรอบ 15 ปีที่ผ่านมาพัฒนาการล่าช้า 30% เป็นจำนวนที่สูงมาก และยังพบว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ผลกระทบจากพัฒนาการล่าช้าคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีปัญหาสมาธิสั้น ออทิสติก และมีปัญหาด้านอารมณ์ ร้อยละ 15 เด็กไทยติดเกมร้อยละ 13 ระดับสติปัญญาของเด็กประถมต่ำกว่าค่าเฉลี่ยที่ 90 ร้อยละ 28 มีเด็กไทยร้อยละ 48 สติปัญญาอยู่ในเกณฑ์ต่ำ เมื่อปี 2559 ผลการตรวจวัดระดับไอคิวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ร้อยละ 32 และพบว่ามีภาวะปัญญาอ่อนมากถึงร้อยละ 5.8² ในเขตสุขภาพที่ 10 มีระดับไอคิวต่ำสุดในประเทศ คือ 90.88 โดยเขตสุขภาพที่ 10 นี้ จังหวัดอุบลราชธานีมีค่าเฉลี่ยไอคิวต่ำที่สุด คือ 89.6 เป็นอันดับที่ 76 ของประเทศ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานีก็อยู่ที่อันดับที่ 72 ของประเทศไทย³ ซึ่งเป็นปัญหาที่ต้องเร่งแก้ไข

ตำบลขามป้อมมีปัญหาเรื่องเด็กมีพัฒนาการล่าช้ามากที่สุดของอำเภอเขมราฐ สถิติการส่งต่อรักษา ในปี พ.ศ.2560 ร้อยละ 60 พ.ศ.2561 ร้อยละ 50 และ พ.ศ. 2562 ร้อยละ 50⁴ ซึ่งปี พ.ศ. 2560-2562 เป็นต้นมา ปัญหาเรื่องเด็กมีพัฒนาการล่าช้าเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 14 20 และ 36 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบปัญหาในการเลี้ยงดูเด็ก พ่อแม่ ผู้ปกครอง ขาดความรู้และทักษะที่สำคัญในการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย เช่น ให้เด็กใช้โทรศัพท์ตั้งแต่อายุยังไม่ถึง 1 ขวบ ไม่สามารถใช้คู่มืออนามัยแม่และเด็กหรือ DSPM การสื่อสารกับเด็ก การจัดอาหารหรือการดูแลสุขภาพช่องปากให้เด็ก ซึ่งมีผลทำให้เด็กมีพัฒนาการที่ล่าช้าและมีระดับสติปัญญาที่ต่ำ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาผู้เลี้ยงดูเด็กให้มีความรู้ความสามารถในการส่งเสริมพัฒนาการในเด็กปฐมวัย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาเปรียบเทียบความรู้ ทักษะและการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมก่อนใช้โปรแกรมการส่งเสริมพัฒนาการ

เด็กปฐมวัยสำหรับพ่อแม่และผู้ปกครอง ตำบลขามป้อม อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี

2. เปรียบเทียบความรู้ ทักษะและการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการใช้โปรแกรมการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยสำหรับพ่อแม่และผู้ปกครอง ของกลุ่มทดลอง

3. เปรียบเทียบความรู้ ทักษะและการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยหลังการใช้โปรแกรมการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยสำหรับพ่อแม่และผู้ปกครองของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

กรอบแนวคิด

โปรแกรมในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของพ่อแม่และผู้ปกครอง ตำบลขามป้อม อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานีที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นโดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับการเจริญเติบโต พัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยและ ทฤษฎีเกี่ยวกับการเจริญเติบโต พัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย รวมถึง ทฤษฎีพัฒนาการทางสติ ปัญญาของ Jean Piaget ทฤษฎี Psychosocial Developmental Stage ของ Erikson แนวคิดเกี่ยวกับการ เสริมสร้างพลังอำนาจ แนวคิดการสอนและการสอนแบบมีแบบแผน ระยะเวลา 8 สัปดาห์

สัปดาห์ที่	1	นักปั้นมือทอง
สัปดาห์ที่	2	หนูโตแค่ไหน? รู้ไว้ไม่พลาด
สัปดาห์ที่	3	อาหารตามวัย ใส่ใจสุขภาพ
สัปดาห์ที่	4	กายซยับ ลับสมอง
สัปดาห์ที่	5	คิดเป็น เล่นภาษา
สัปดาห์ที่	6	นิทานเร่ใจ
สัปดาห์ที่	7	การสื่อสารเชิงบวก
สัปดาห์ที่	8	บ้านแสนรัก

ผลของโปรแกรมในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของพ่อแม่และผู้ปกครอง ตำบลขามป้อม อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี

1. ทักษะของพ่อแม่และผู้ปกครอง ที่มีส่วนส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย
2. ทักษะของพ่อแม่และผู้ปกครอง ที่มีส่วนส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย
3. ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมกิน กอด เล่น เล่า

สมมุติฐานการวิจัย

1. ความรู้ ทักษะคติและทักษะการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของพ่อแม่และผู้ปกครองหลังใช้โปรแกรมการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยสูงกว่าก่อนใช้โปรแกรมในกลุ่มทดลอง
2. ความรู้ ทักษะคติและทักษะการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของพ่อแม่และผู้ปกครองกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของเนื้อหา

ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดเกี่ยวกับการเจริญเติบโต พัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยและทฤษฎีเกี่ยวกับการเจริญเติบโต พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย รวมถึงทฤษฎีพัฒนาการทางสติ ปัญญาของ Jean Piaget⁵ ทฤษฎี Psychosocial Developmental Stage ของ Erikson⁶ นำมาสร้างเนื้อหาในโปรแกรม แนวคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างพลังอำนาจ⁷ แนวคิดการสอนและการสอนแบบมีแบบแผน เพื่อปรับการสอนในโปรแกรมให้ผู้เข้าอบรมได้รับความรู้ในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยมากที่สุดซึ่งมีรายละเอียดของโปรแกรม ดังนี้

1. ทักษะคติของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ที่มีต่อการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย
2. ทักษะของพ่อแม่ ผู้ปกครองที่มีต่อการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย
3. ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมกิน กอด เล่น เล่า เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัยนี้เป็น Quasi-experimental research แบบ Two group pre-post test เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย แล้วแบ่งเป็นสองกลุ่ม กลุ่มทดลองใช้โปรแกรมการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยสำหรับพ่อแม่และผู้ปกครอง มีการจัดกิจกรรมการสอนสัปดาห์ละ 50 นาที นาน 8 สัปดาห์ และอีกกลุ่มหนึ่งไม่ใช้โปรแกรม มีการวัดความรู้ ทักษะคติและทักษะในการส่งเสริมพัฒนาการหลังเข้าร่วมโปรแกรม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ พ่อ แม่ และผู้ปกครอง ที่เลี้ยงเด็กอายุ 3-5 ปี ที่มีภูมิลำเนาที่ตำบลขามป้อม อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี ในช่วงที่ทำการวิจัย จำนวน 316 คน

2. กลุ่มตัวอย่างกำหนดโดยความน่าจะเป็นของประสิทธิผลของโปรแกรม เท่ากับร้อยละ 15 ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ใช้สูตรของกัลญา วานิชย์บัญชา⁸ ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ไม่น้อยกว่า 36 คน และใช้การสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วน ประชากรของแต่ละช่วงอายุ รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 72 คน

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้ได้รับการพิจารณาจริยธรรม ในมนุษย์ จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานี หมายเลข SSJ.UB2563-043 ผู้วิจัยได้ชี้แจงรายละเอียดการวิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทราบ กลุ่มตัวอย่างมีสิทธิที่จะตอบรับหรือปฏิเสธเข้าร่วมวิจัยในครั้งนี้ โดยไม่มีผลกระทบใดๆ ทั้งสิ้น และมีสิทธิที่จะถอนตัวออกจากการวิจัยได้ตลอดเวลา ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้จะถูกปกปิดเป็นความลับ และจะนำเสนอข้อมูลในภาพรวมโดยไม่อ้างอิงถึงตัวบุคคล และนำไปใช้เพื่อประโยชน์ทางวิชาการเท่านั้น

เครื่องมือการวิจัย

1. แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ทักษะเกี่ยวกับการส่งเสริมส่งเสริมพัฒนาการ และทักษะเกี่ยวกับการส่งเสริมส่งเสริมพัฒนาการ เด็กปฐมวัย (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 เครื่องมือ และคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือ	ลักษณะเครื่องมือ	IOC	Alpha, KR20
1. แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้	จำนวน 40 ข้อแบบถูกผิดแบ่งเป็น 3 ระดับ, สูง = 32-40 คะแนน, ปานกลาง = 24-31 คะแนนต่ำ = 0-23คะแนน	0.76	0.96
2. แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติ	จำนวน 20 ข้อ ตอบแบบระดับความเห็น 5 ระดับ (1-5) แบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่ คะแนน 4.51-5.00 = ระดับมากที่สุด, 3.51-4.50 =ระดับมาก, 2.51- 3. 50 = ระดับ ปาน กลาง , 1.51-2.50 = ระดับน้อย และ 1.00-1.51=ระดับน้อยสุด	0.91	0.97

เครื่องมือ	ลักษณะเครื่องมือ	IOC	Alpha, KR20
3. แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะ	จำนวน 20 ข้อ(แบ่งเป็น3 ระดับ 1 = ไม่ปฏิบัติ 2 = ปฏิบัติบางครั้ง 3 = ไม่เคยปฏิบัติ) แบ่งคะแนนคือ 2.51-3.00 = ดีมาก 1.51-2.5 = ปานกลาง และ 1.00-1.50 = ระดับน้อย	0.93	0.97

2. โปรแกรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยเป็นโปรแกรมการสอนซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน คือการสร้างเสริมพลังอำนาจ⁹ กระบวนการสอนแบบมีแบบแผน และการทดลองฝึกปฏิบัติแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในงานวิจัย ผู้วิจัยนำแบบสอบถามและโปรแกรมให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบเครื่องมือและทดลองใช้เครื่องมือกับพ่อแม่และผู้ปกครองที่มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มจำนวน 30 คน (ตารางที่ 1)

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง ช่วงเดือนมกราคม 2563 โดยอธิบายวัตถุประสงค์ ขั้นตอนของการทำวิจัยและการพิทักษ์สิทธิ์กับกลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มควบคุม ดำเนินการวิจัยที่ห้องประชุมเอนกประสงค์โรงเรียนอนุบาลเทศบาลขามป้อม2 ทุกวันศุกร์ ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ถึงมีนาคม พ.ศ.2563 นานครั้งละ 50 นาที ต่อเนื่องกัน 8 สัปดาห์ตามเนื้อหาของโปรแกรม และเก็บข้อมูลหลังการทดลอง ส่วนในกลุ่มควบคุมมีการให้โปรแกรมในเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2563

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติดังนี้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Pair t-test และ T-test แบบ Independent sample

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง มีลักษณะส่วนใหญ่อายุใกล้เคียงกัน (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูล	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศหญิง	31	86.1	28	77.8
ช่วงอายุ 41-50 ปี	11	30.6	11	30.6
สถานภาพสมรส	33	91.7	30	83.3
การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	10	27.8	11	30.6
รายได้เฉลี่ยต่อคนไม่เกิน 10,000 บาท	28	77.8	28	77.8
อาชีพเกษตรกร	14	38.9	19	52.8
ความสัมพันธ์ของผู้ปกครองกับเด็กเป็นแม่	22	61.1	18	50
ความสัมพันธ์ของผู้ปกครองกับเด็กเป็นยาปู่	6	16.7	6	16.7
ความสัมพันธ์ของผู้ปกครองกับเด็กเป็น ยายตา	5	13.9	5	13.9
ความสัมพันธ์ของผู้ปกครองกับเด็กเป็นพ่อ	3	8.3	5	13.9
ไม่มีประสบการณ์ในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก	31	86.1	30	83.3
ไม่เคยได้รับความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก	30	83.3	29	83.3

จากตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของพ่อแม่และผู้ปกครองกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมมีความใกล้เคียงไม่แตกต่างกันมาก

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความรู้ ทักษะและทักษะในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมก่อนใช้โปรแกรมการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยสำหรับพ่อแม่และผู้ปกครอง ตำบลขามป้อม อำเภอยะบะ จังหวัดอุบลราชธานี

รายการ	กลุ่มควบคุม		กลุ่มทดลอง		t-test	P-value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ความรู้	25.14	4.22	26.22	3.88	1.270	.795
ทัศนคติ	3.93	0.45	3.95	.37	0.693	.522
ทักษะ	2.16	0.19	2.20	.18	1.847	.342

**P < .01

สรุปตารางที่ 3 ความรู้ ทักษะและทักษะในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนเข้าร่วมโปรแกรมการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยสำหรับพ่อแม่และผู้ปกครองไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ .01

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบ ความรู้ ทักษะและทักษะก่อนและหลังการใช้โปรแกรมการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยสำหรับพ่อแม่และผู้ปกครอง ของกลุ่มทดลอง

รายการ	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		t-test	P-value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ความรู้	26.22	3.88	33.39	3.41	8.32	.00
ทัศนคติ	3.95	.37	4.47	.23	7.15	.00
ทักษะ	2.20	.18	2.72	.17	12.79	.00

**P < .01

สรุปตารางที่ 4 ความรู้ ทักษะและทักษะหลังการใช้โปรแกรมการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยสำหรับพ่อแม่และผู้ปกครอง ของกลุ่มทดลองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ .01

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบ ความรู้ ทักษะและทักษะหลังการใช้โปรแกรมการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยสำหรับพ่อแม่และผู้ปกครอง ของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

รายการ	กลุ่มควบคุม		กลุ่มทดลอง		t-test	P-value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ความรู้	25.14	4.22	33.39	3.41	9.13	.00
ทัศนคติ	3.93	0.45	4.47	.23	6.408	.00
ทักษะ	2.16	0.19	2.72	.17	13.229	.00

**P < .01

สรุป ความรู้ ทักษะและทักษะหลังการใช้โปรแกรมการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยสำหรับพ่อแม่และผู้ปกครอง ของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมแตกต่างกันนัยสำคัญที่ .01

ผลการวิจัย

1. โปรแกรมการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยมีผลทำให้ระดับความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการส่งเสริมพัฒนาการ ของพ่อแม่และผู้ปกครอง หลังการทดลองมีความรู้อยู่ในระดับสูง ($\bar{X}$ = 33.39) ด้านทัศนคติ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.47) ด้านทักษะอยู่ในระดับสูง ($\bar{X}$ = 2.72)

2. ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการส่งเสริมพัฒนาการของพ่อแม่และผู้ปกครอง ทักษะ และทักษะ ของพ่อ แม่ ผู้ปกครอง ที่มีต่อการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของพ่อแม่และผู้ปกครอง หลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการส่งเสริมพัฒนาการของพ่อแม่และผู้ปกครอง ทักษะ และทักษะของพ่อ แม่ ผู้ปกครอง ที่มีต่อการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของพ่อแม่และผู้ปกครอง พบว่า กลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การอภิปรายผล

1. จากการวิจัย พบว่า โปรแกรมการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยมีผลทำให้ระดับความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการกิน กอด เล่น เล่า ของพ่อแม่และผู้ปกครอง หลังการทดลองมีความรู้อยู่ในระดับสูง ด้านทัศนคติอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านทักษะอยู่ในระดับสูง ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยที่ได้ข้อสรุปเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก แนวคิดเกี่ยวกับการเจริญเติบโต พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ในการเรียนรู้ของเด็กนั้นสิ่งที่มีอิทธิพลได้แก่ สภาพแวดล้อม การมีปฏิสัมพันธ์ความสัมพันธ์และความสนใจของเด็ก ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ทำให้ความสามารถต่างๆ ของเด็กถูกนำออกมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวความคิดของนิชชาภัทร ธนศิริรักษ์ และคณะ¹⁰ ศึกษาผลของโปรแกรมในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดปทุมธานี ในกลุ่มพ่อแม่ผู้ปกครองเด็กพบว่า ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กเพิ่มขึ้นจากระดับปานกลาง เป็นมีความรู้ในระดับดีมากโดยคะแนนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 40 เป็น ร้อยละ 93.33 จากการทดสอบค่าที่พบว่าค่าเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังเข้าโปรแกรมมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการวิจัยที่พบว่า ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการกิน กอด เล่น เล่า ของพ่อแม่และผู้ปกครอง ทักษะ และทักษะ ของพ่อ แม่ และผู้ปกครอง ที่มีต่อการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของพ่อแม่และผู้ปกครอง หลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจาก การเข้าร่วมโปรแกรมการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ของพ่อแม่และผู้ปกครอง มีการสอน

อย่างมีแบบแผน ซึ่งสอดคล้องกับ นที เกื้อกูลกิจการ¹¹ กล่าวว่า การจัดสถานที่หรือจัดกิจกรรม หรือจัดสภาพแวดล้อมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ต้องการ ทั้งในด้านความรู้ ทักษะและทักษะ และสามารถปรับตัวได้อย่างมีความสุข โดยผู้สอนและผู้เรียนอาจมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันโดยตรง หรือโดยผ่านสื่อต่าง ๆ หรืออาจผสมผสานกันก็ได้ สอดคล้องกับการศึกษาของรัตนดया ศรีสุข¹² ได้ศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเขาพนม พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเขาพนมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากทุกส่วน โดยเรียงจากมากไปน้อยได้แก่ ด้านสังคม ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านร่างกายและสติปัญญา

3. ผลการวิจัยที่พบว่า ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการกิน กอด เล่น เล่า ของพ่อแม่และผู้ปกครอง ทักษะและทักษะของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ที่มีต่อการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของพ่อแม่และผู้ปกครอง กลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ เนื่องมาจากการพัฒนาตนเอง (Self development) หมายถึง บุคคลรับรู้ถึงเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีที่เกิดขึ้นกับตนเอง ซึ่งทำให้บุคคลมีความสามารถมากขึ้น ความสามารถในการควบคุมหรือจัดการสถานการณ์ได้ (Sense of mastery) หมายถึง การที่บุคคลรับรู้ถึงความสามารถของตนเองในการเผชิญหน้ากับปัญหา ตลอดจนจนสามารถดำเนินการได้สำเร็จตามเป้าหมาย ความรู้สึกพึงพอใจ (Sense of satisfaction) หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้สึกที่ดีเมื่อตนเองมีความสามารถ ส่งผลให้กำลังในที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย สอดคล้องกับการศึกษาของกมลรัตน์ ก่อกาญจนวงษ์¹³ ได้ศึกษาผลของการใช้กระบวนการ การประเมินพัฒนาการโดยใช้บริบทเป็นฐานที่มีต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กอนุบาล พบว่า 1) หลังการทดลองใช้กระบวนการของผู้ปกครองกลุ่มทดลองมีคะแนนการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กสูงกว่าผู้ปกครองกลุ่มควบคุม 2) ผู้ปกครองกลุ่มทดลองมีคะแนนการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กหลังการทดลองใช้กระบวนการสูงกว่าก่อนการทดลอง 3) ผู้ปกครองที่เข้าร่วมส่วนมากมีความพึงพอใจในกระบวนการอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

คู่มือการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยควรเผยแพร่ในรูปแบบของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น E-Book เพื่อให้ผู้สนใจเข้าถึงได้ง่าย ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการดำเนินงานเพียง 8 สัปดาห์ จึงขาดการติดตามการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ควรมีการติดตามความก้าวหน้าของพัฒนาการของเด็ก

เอกสารอ้างอิง

1. จินตนา พัฒนพงศ์ธร และ วันนิสาห์ แก้วแข็งขัน. การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัย ครั้งที่ 6 พ.ศ.2560. กรุงเทพฯ: ซีจีทูล; 2561.
2. สถาบันราชานุกูล. ผลการสำรวจ สถานการณ์ IQ เด็กไทย ปี 2559. [อินเทอร์เน็ต]. 2559 [เข้าถึงเมื่อ 10 ม.ค. 2563]. เข้าถึงได้จาก: <https://th.rajanukul.go.th/preview-3958.html>
3. MGR online. อุบลฯ “เมืองนักปราชญ์” แต่ไอคิวเฉลี่ยเกือบที่โหล่ของชาติ ทุ่มงบสร้างแต่วัดถุ [อินเทอร์เน็ต]. 2559 [เข้าถึงเมื่อ 2 ม.ค. 2563]. เข้าถึงได้จาก: <https://mgronline.com/local/detail/9590000085592>
4. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานี. รายงานอนามัยแม่และเด็ก. [อินเทอร์เน็ต]. 2563 [เข้าถึงเมื่อ 10 ม.ค. 2563]. เข้าถึงได้จาก: www.phoubon.in.th
5. Piaget J. The construction of reality in the child. N.Y.: Ballantine Books ;1986
6. อันนิการณ สุญสินัย. ปัจจัยที่ทำให้ผู้หญิงเป็นหญิงรักหญิงในกรุงเทพมหานคร [ปริญญามานุษยวิทยาสาตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2546.
7. Gibson CH. A concept analysis of empowerment. J Adv Nurs 1993;16:354-61.
8. กัลยา วานิชย์บัญชา. หลักสถิติ. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2554.
9. Rodwell CM. An analysis of the concept of empowerment. J Adv Nurs 1996;23:305-13.

10. นิชชาภัทร ธนศิริรักษ์, วลัยนารี พรหมลา, อารีย์ มหุวรรณ และ
อัปสร ชานวิทิตกุล ผลของโปรแกรมในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย
จังหวัดปทุมธานี. วารสารวิชาการสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก
สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 2561;4:76-84.
11. นที เกื้อกุลกิจการ. การสอนผู้รับบริการในโรงพยาบาล. สงขลา: ชานเมือง
การพิมพ์; 2541.
12. รัตน์ตยา ศรีสุข. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการ
เด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเขาพนม [ปริญญาครุศาสตรศาสตรมหาบัณฑิต].
ภูเก็ต: มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต; 2556.
13. กมลรัตน์ ก่อกาญจนวงษ์. ผลของการใช้กระบวนการประเมินพัฒนาการโดยใช้
บริบทเป็นฐานที่มีต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการของ
เด็กวัยอนุบาล. สำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2550.